

บทที่ 5

รายละเอียดของรูปแบบ

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นการศึกษาวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยนำเสนอรายละเอียดของรูปแบบ ตามลำดับหัวข้อที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 5.1 กรอบแนวคิดของรูปแบบ
- 5.2 ภาพรวมของรูปแบบ
- 5.3 องค์ประกอบของรูปแบบ
- 5.4 คู่มือการใช้รูปแบบ

5.1 กรอบแนวคิดของรูปแบบ

1.1 กรอบแนวคิดของรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งหมายถึง วิธีการ กระบวนการ แนวทาง การส่งเสริมเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและทักษะประสบการณ์ในงานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยสังเคราะห์เนื้อหาจากการศึกษาองค์ความรู้ และแนวคิด ทฤษฎี เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ วิตคอคและฟรานซิส (Woodcock & Francis, 1994: 12); ทักแมน (Tuckman, 1965: 152); แคทเซนบาชและดักลาส (Katzenbach & Douglas, 1993: 111-116); ควิน (Quinn, 1996: 178); เซงเก้ (Senge, 2006: 213-218); ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2552 (2552); ทิศนา แคมมณี (2549: 12-13); สุเมธงามกนก (2551: 1); ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2553: 23); เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2556: 300); นิตพล ภูตะโชติ (2557: 150); สมคิด บางโม (2557: 235-236); ศินารถ ศิริจันทพันธุ์ (2551: 59); วิภา ทองหง่า

(2555: 283-287); ชนนภรณ์ ศรีคงเพชร (2558: 122-123); วาริรัตน์ แก้วอุไร (2550) และแววศิริ วิวัจนสิรินทร (2554: 91) สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วย หลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 1. การพัฒนาทีมงานวิชาการ ได้แก่ 1) การสร้างทีมงาน วิชาการ 2) การระดมความคิด 3) การกำหนดบรรทัดฐาน 4) การปฏิบัติงาน 2. การพัฒนาภารกิจใน ขอบข่ายงานวิชาการ ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี การศึกษา 3) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 4) การนิเทศการศึกษา 5) การวัดผลและประเมินผล 6) การ ส่งเสริมอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและบริการวิชาการแก่ชุมชน 3. การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ได้แก่ 1) พัฒนาความรู้และทักษะ 2) พัฒนาความสามารถในการสื่อสาร 3) พัฒนาความสามารถในการใช้ เทคโนโลยี 4) พัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น 5) พัฒนาเจตคติ/คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ และ 4. กระบวนการพัฒนางานวิชาการ ได้แก่ 1) การวางแผนงานวิชาการ 2) การจัดองค์กร 3) การปฏิบัติตามแผน 4) การประเมินผล และ 5) การปรับปรุงและพัฒนา

1.2 กรอบแนวคิดของคุณภาพผู้เรียน

คุณภาพผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กำหนดจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ เทียมจันทร์ พานิชผลินไชย (2559); อนันท์ งามสะอาด (2553); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553: 4); สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา (2554: 6); พร่อมพิไล บัวสุวรรณ (2554: 10); วิจารย์ พานิช (2555: 19-20); อินดา แต่งอ่อน (2555); สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2555); จิรวัดน์ โคตรสมบัติ (2556); สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2558); อุดมสิน คันธภูมิ (2558) ประกอบด้วย ด้านความรู้ และทักษะ ด้านความสามารถในการสื่อสาร ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ด้านการทำงาน ร่วมกับผู้อื่น และด้านเจตคติ/คุณลักษณะที่พึงประสงค์

5.2 ภาพรวมของรูปแบบ

จากการศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการ บริหารหรือพัฒนางานวิชาการ จากการสนทนากลุ่มผู้เกี่ยวข้อง จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) พบว่า รูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก และมีองค์ประกอบย่อย ดังนี้

1. การพัฒนาทีมงาน
วิชาการ

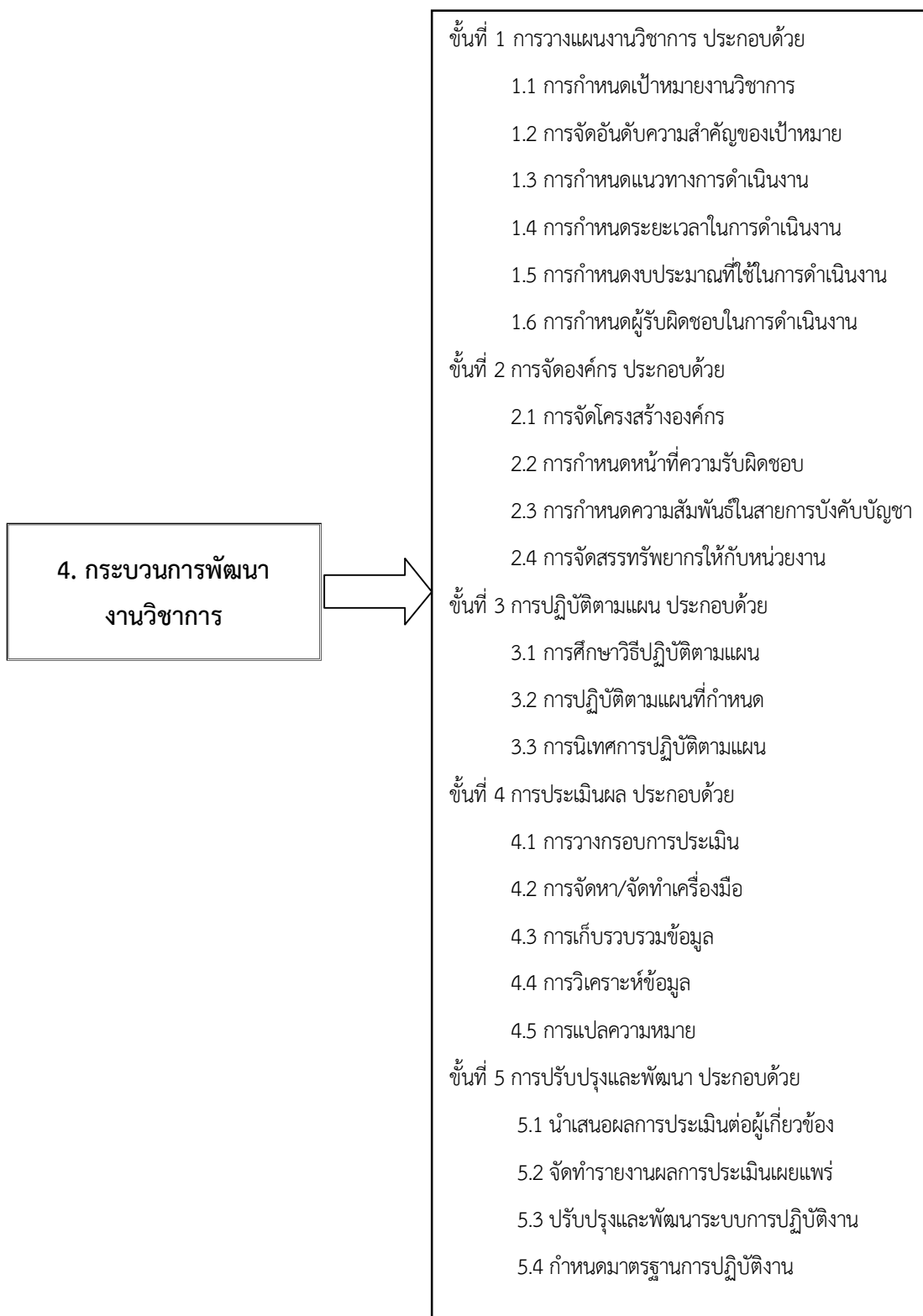
- 1.1 ขั้นการสร้างทีมงานวิชาการ (Forming) ประกอบด้วย
 - 1.1.1 สร้างทีมงานขึ้นมาใหม่เพื่อทำงานใดงานหนึ่ง
 - 1.1.2 สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิก
 - 1.1.3 พัฒนาความรู้ความสามารถของสมาชิกทีมงานอย่างต่อเนื่อง
 - 1.1.4 นำเทคโนโลยีมาใช้ ทำให้เพิ่มความสามารถในการทำงานของทีมงาน
- 1.2 ขั้นการระดมความคิด (Storming) ประกอบด้วย
 - 1.2.1 ส่งเสริมให้ทีมงานมีการโต้แย้งทางความคิดเห็นกันระหว่างสมาชิกของกลุ่ม จนกระทั่งได้ข้อตกลงเดียวกัน
 - 1.2.2 ทำความเข้าใจให้ชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทความรับผิดชอบ
 - 1.2.3 ระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อกำหนดซึ่งเป็นรายละเอียดของทีมงาน
- 1.3 การกำหนดบรรทัดฐาน (Norming) ประกอบด้วย
 - 1.3.1 สมาชิกยอมรับบทบาทและความรับผิดชอบของกันและกัน
 - 1.3.2 มีการตกลงร่วมกันเกี่ยวกับเป้าหมายและวิธีการที่จะมุ่งไปสู่ความสำเร็จ
 - 1.3.3 มีการพัฒนาความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
 - 1.3.4 สมาชิกมีความสนิทสนมกันและมีความรู้สึกที่ดีต่อทีมงาน
- 1.4 ขั้นการปฏิบัติงาน (Performing) ประกอบด้วย
 - 1.4.1 มีการปฏิบัติงานร่วมกัน
 - 1.4.2 มีการกำหนดหรือแบ่งหน้าที่งานต่างๆ อย่างครบถ้วน
 - 1.4.3 ดำเนินการไปข้างหน้าเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย
 - 1.4.4 จัดการแก้ปัญหาหรือความขัดแย้งในการปฏิบัติงานด้วยวิธีการสร้างสรรค์

2. การพัฒนาภารกิจใน
ขอบข่ายงานวิชาการ

- 2.1 การพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย
 - 2.1.1 ศึกษา วิเคราะห์เอกสารหลักสูตร
 - 2.1.2 จัดทำโครงสร้างหลักสูตร
 - 2.1.3 นำหลักสูตรไปใช้
 - 2.1.4 นิเทศการใช้หลักสูตร
 - 2.1.5 ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร
- 2.2 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา
ประกอบด้วย
 - 2.2.1 ศึกษาความจำเป็นในการใช้สื่อ
 - 2.2.2 ส่งเสริมให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อ
 - 2.2.3 ประสานความร่วมมือในการผลิตและจัดหาสื่อ
 - 2.2.4 ประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ
- 2.3 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - 2.3.1 สำรวจแหล่งการเรียนรู้
 - 2.3.2 เผยแพร่แหล่งการเรียนรู้
 - 2.3.3 พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ให้เกิดองค์ความรู้
 - 2.3.4 สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้
- 2.4 การนิเทศการศึกษา ประกอบด้วย
 - 2.4.1 จัดระบบการนิเทศงานในสถานศึกษา
 - 2.4.2 ดำเนินการนิเทศงานวิชาการ
 - 2.4.3 ประเมินผลการนิเทศในสถานศึกษา
 - 2.4.4 พัฒนาระบบการนิเทศในสถานศึกษา
- 2.5 การวัดผล และประเมินผล ประกอบด้วย
 - 2.5.1 กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติการวัดผล
 - 2.5.2 ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผล
 - 2.5.3 ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลอย่างเป็นระบบ
- 2.6 การส่งเสริมอาชีพศึกษาระบบทวิภาคีและบริการวิชาการแก่
ชุมชน ประกอบด้วย
 - 2.6.1 สำรวจความต้องการของสถานประกอบการและชุมชน
 - 2.6.2 ประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการและ
ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น

3. การพัฒนาคุณภาพ
ของผู้เรียน

- 3.1 พัฒนาความรู้และทักษะ ประกอบด้วย
- 3.1.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ และมีความสุขกับการเรียนทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติ
- 3.1.2 จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง
- 3.1.3 จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และมีทักษะเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องจักร และอุปกรณ์ที่ทันสมัย
- 3.1.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งใหม่ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จ
- 3.2 พัฒนาความสามารถในการสื่อสาร ประกอบด้วย
- 3.2.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการคิด การพูด และการเขียนเพื่อการสื่อสารที่ถูกต้อง
- 3.2.2 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการเขียน การทำรายงาน
- 3.2.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการนำเสนอผลงาน
- 3.2.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีมในการจัดกิจกรรมเพื่อการสื่อสาร
- 3.3 พัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ประกอบด้วย
- 3.3.1 ฝึกอบรมผู้เรียนให้มีทักษะการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการพิมพ์งานและจัดทำรายงานต่างๆ ได้
- 3.3.2 ฝึกอบรมผู้เรียนให้มีทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต
- 3.3.3 ฝึกอบรมผู้เรียนให้มีทักษะในการรับ-ส่งข้อมูลทางอีเมลล์
- 3.4 พัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ประกอบด้วย
- 3.4.1 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม
- 3.4.2 ฝึกการวางแผนการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 3.4.3 ฝึกการพูดหรือแสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น
- 3.4.4 ฝึกให้รับบทบาทแต่ละหน้าที่ในการทำงานกลุ่ม
- 3.5 พัฒนาเจตคติ/คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย
- 3.5.1 ฝึกอบรมให้มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน และปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย
- 3.5.2 จัดกิจกรรมอนุรักษ์สืบต่อวัฒนธรรมและประเพณีไทยอันงดงาม
- 3.5.3 จัดกิจกรรมและอบรมเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น การมีมนุษยสัมพันธ์ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความสนใจใฝ่รู้ และความสามัคคี เป็นต้น

5.3 องค์ประกอบของรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การพัฒนาทีมงานวิชาการ การพัฒนาภารกิจในขอบข่ายงานวิชาการ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และกระบวนการพัฒนางานวิชาการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาทีมงานวิชาการ

การพัฒนาทีมงานวิชาการ ประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้น ได้แก่ 1) ขั้นการสร้างทีมงานวิชาการ (Forming) 2) ขั้นการระดมความคิด (Storming) 3) การกำหนดบรรทัดฐาน (Norming) และ 4) ขั้นการปฏิบัติงาน (Performing) รายละเอียดดังนี้

1.1 ขั้นการสร้างทีมงานวิชาการ (Forming) ประกอบด้วย

- 1.1.1 สร้างทีมงานขึ้นมาเพื่อทำงานใดงานหนึ่ง
- 1.1.2 สร้างความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกในทีมงาน
- 1.1.3 กำหนดเป้าหมายร่วมกันของทีมงาน
- 1.1.4 พัฒนาความรู้ความสามารถของสมาชิกทีมงานอย่างต่อเนื่อง
- 1.1.5 นำเทคโนโลยีมาใช้ ทำให้เพิ่มความสามารถในการทำงานของทีมงาน

1.2 การกำหนดบรรทัดฐาน (Norming) ประกอบด้วย

- 1.2.1 สมาชิกยอมรับบทบาทและความรับผิดชอบของกันและกัน
- 1.2.2 มีการตกลงร่วมกันเกี่ยวกับเป้าหมายและวิธีการที่จะมุ่งไปสู่ความสำเร็จ
- 1.2.3 มีการพัฒนาความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
- 1.2.4 สมาชิกมีความสนิทสนมกันและมีความรู้สึกที่ดีต่อทีมงาน

1.3 ขั้นการระดมความคิด (Storming) ประกอบด้วย

- 1.3.1 ทำความเข้าใจให้ชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทความรับผิดชอบ
- 1.3.2 ส่งเสริมให้ทีมงานมีการเสนอความคิดเห็นกันระหว่างสมาชิกของกลุ่ม จนกระทั่งได้ข้อตกลงเดียวกัน

- 1.3.3 ระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อกำหนดซึ่งเป็นรายละเอียดของทีมงาน

1.4 ขั้นการปฏิบัติงาน (Performing) ประกอบด้วย

- 1.4.1 มีการปฏิบัติงานร่วมกัน
- 1.4.2 มีการกำหนดหรือแบ่งหน้าที่งานต่างๆ อย่างครบถ้วน
- 1.4.3 จัดการแก้ปัญหาหรือความขัดแย้งในการปฏิบัติงานด้วยวิธีการสร้างสรรค์
- 1.4.4 ดำเนินการไปข้างหน้าเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนาภารกิจในขอบข่ายงานวิชาการ

การพัฒนาภารกิจและขอบข่ายงานวิชาการ ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา 3) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 4) การนิเทศการศึกษา 5) การวัดผลและประเมินผล 6) การส่งเสริมอาชีพศึกษาระบบทวิภาคีและบริการวิชาการแก่ชุมชน รายละเอียดดังนี้

- 2.1 การพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย
 - 2.1.1 ศึกษา วิเคราะห์เอกสารหลักสูตร
 - 2.1.2 จัดทำโครงสร้างหลักสูตร
 - 2.1.3 นำหลักสูตรไปใช้
 - 2.1.4 นิเทศการใช้หลักสูตร
 - 2.1.5 ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร
- 2.2 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา ประกอบด้วย
 - 2.2.1 ศึกษาความจำเป็นในการใช้สื่อ
 - 2.2.2 ส่งเสริมให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อ
 - 2.2.3 พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อ
 - 2.2.4 ประสานความร่วมมือในการผลิตและจัดหาสื่อ
 - 2.2.5 ประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ
- 2.3 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - 2.3.1 สำรวจและสร้างเครือข่ายแหล่งการเรียนรู้
 - 2.3.2 เผยแพร่แหล่งการเรียนรู้
 - 2.3.3 พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ให้เกิดองค์ความรู้
 - 2.3.4 ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้
- 2.4 การนิเทศการศึกษา ประกอบด้วย
 - 2.4.1 จัดระบบการนิเทศงานในสถานศึกษา
 - 2.4.2 ดำเนินการนิเทศงานวิชาการ
 - 2.4.3 ประเมินผลการนิเทศในสถานศึกษา
 - 2.4.4 พัฒนาระบบการนิเทศในสถานศึกษา

2.5 การวัดผลและประเมินผล ประกอบด้วย

- 2.5.1 กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติการวัดผล
- 2.5.2 ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผล
- 2.5.3 ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลอย่างเป็นระบบ
- 2.5.4 การพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากรในด้านการวัดผลและประเมินผล

2.6 การส่งเสริมอาชีพศึกษาระบบทวิภาคีและบริการวิชาการแก่ชุมชน ประกอบด้วย

- 2.6.1 สำรวจความต้องการของสถานประกอบการและชุมชน
- 2.6.2 ประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการและประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น
- 2.6.3 ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา
- 2.6.4 ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์วิชาชีพกับชุมชนในท้องถิ่น

องค์ประกอบที่ 3 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ 1) พัฒนาความรู้และทักษะ 2) พัฒนาความสามารถในการสื่อสาร 3) พัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยี 4) พัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และ 5) พัฒนาเจตคติ/คุณลักษณะที่พึงประสงค์ รายละเอียดดังนี้

3.1 พัฒนาความรู้และทักษะ ประกอบด้วย

- 3.1.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ และมีความสุขกับการเรียนทฤษฎี และการฝึกปฏิบัติ
- 3.1.2 จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง
- 3.1.3 จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และมีทักษะเกี่ยวกับเครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ที่ทันสมัย
- 3.1.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จ

3.2 พัฒนาความสามารถในการสื่อสาร ประกอบด้วย

- 3.2.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการคิด การพูด และการเขียนเพื่อการสื่อสารที่ถูกต้อง
- 3.2.2 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการเขียน การทำรายงาน
- 3.2.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการนำเสนอผลงาน
- 3.2.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้และสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศ

- 3.2.5 ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีมในการจัดกิจกรรมเพื่อการสื่อสาร
- 3.3 พัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ประกอบด้วย
 - 3.3.1 ฝึกอบรมผู้เรียนให้มีทักษะการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการพิมพ์งานและจัดทำรายงานต่าง ๆ ได้
 - 3.3.2 ฝึกอบรมผู้เรียนให้มีทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต
 - 3.3.3 ฝึกอบรมผู้เรียนให้มีทักษะในการสืบค้นข้อมูล
 - 3.3.4 ฝึกอบรมผู้เรียนให้มีทักษะในการรับ-ส่งข้อมูลทางอีเมล
- 3.4 พัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ประกอบด้วย
 - 3.4.1 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม
 - 3.4.2 ฝึกการวางแผนการทำงานร่วมกับผู้อื่น
 - 3.4.3 ฝึกการพูดหรือแสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น
 - 3.4.4 ฝึกให้รับบทบาทแต่ละหน้าที่ในการทำงานกลุ่ม
- 3.5 พัฒนาเจตคติ/คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย
 - 3.5.1 ฝึกอบรมให้ความรู้และสร้างความตระหนัก ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน และปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย
 - 3.5.2 จัดกิจกรรมอนุรักษ์สืบทอดวัฒนธรรมและประเพณีไทยอันงดงาม
 - 3.5.3 จัดกิจกรรมและอบรมเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น การมีมนุษยสัมพันธ์ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความสนใจใฝ่รู้ และความสามัคคี เป็นต้น

องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการพัฒนางานวิชาการ

กระบวนการพัฒนางานวิชาการมี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนงานวิชาการ 2) การจัดองค์กร 3) การปฏิบัติตามแผน 4) การประเมินผล และ 5) การปรับปรุงและพัฒนา รายละเอียดดังนี้

- ขั้นที่ 1 การวางแผนงานวิชาการ ประกอบด้วย
 - 1.1 การกำหนดเป้าหมายงานวิชาการ
 - 1.2 การจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย
 - 1.3 การกำหนดแนวทางการดำเนินงาน
 - 1.4 การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงาน
 - 1.5 การกำหนดงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน

1.6 การกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน

ขั้นที่ 2 การจัดองค์กร ประกอบด้วย

- 2.1 การจัดโครงสร้างองค์กร
- 2.2 การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ
- 2.3 การกำหนดความสัมพันธ์ในสายการบังคับบัญชา
- 2.4 การจัดสรรทรัพยากรให้กับหน่วยงาน

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติตามแผน ประกอบด้วย

- 3.1 การศึกษาวิธีปฏิบัติตามแผน
- 3.2 การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด
- 3.3 การนิเทศการปฏิบัติตามแผน

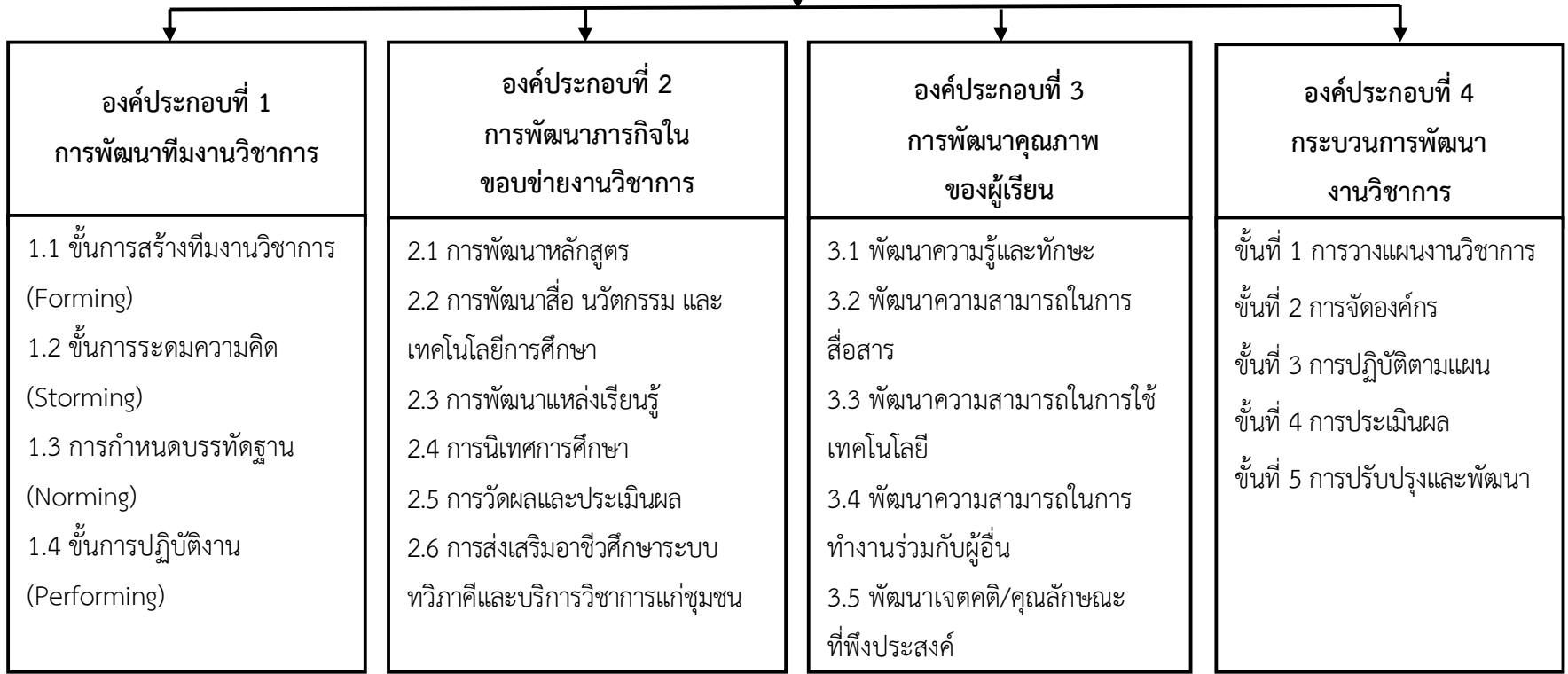
ขั้นที่ 4 การประเมินผล ประกอบด้วย

- 4.1 การวางกรอบการประเมิน
- 4.2 การจัดหา/จัดทำเครื่องมือ
- 4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.5 การแปลความหมาย

ขั้นที่ 5 การปรับปรุงและพัฒนา ประกอบด้วย

- 5.1 นำเสนอผลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้อง
- 5.2 จัดทำรายงานผลการประเมินและเผยแพร่
- 5.3 ปรับปรุงและพัฒนาระบบการปฏิบัติงาน
- 5.4 กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน

รูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของ
วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ภาพที่ 6 แสดงรูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

5.3 คู่มือการใช้รูปแบบ

คู่มือการใช้

รูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีม
เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

จิรวัดน์ ชินศรี

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารหรือการพัฒนาพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีม ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ภายในเล่มประกอบด้วยรายละเอียดขั้นตอน 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 รูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และส่วนที่ 3 เป็นแนวทางการใช้คู่มือรูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อให้ผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

ผู้จัดทำขอขอบพระคุณ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ทำให้คู่มือฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้จะเป็นแนวทางที่ดี และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้ปฏิบัติงานที่นำรูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาไปใช้ และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

นายจิรวัดน์ ชินศรี

ผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
ส่วนที่ 1 บทนำ.....	4
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	4
วัตถุประสงค์.....	9
เงื่อนไขและข้อจำกัดในการนำคู่มือไปใช้.....	9
ความหมายของคำที่เกี่ยวข้อง.....	10
ส่วนที่ 2 รูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของ วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.....	11
ส่วนที่ 3 แนวทางการนำคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา ไปปฏิบัติ.....	20
บรรณานุกรม.....	23

ส่วนที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมโลกในปัจจุบันเป็นยุคของเศรษฐกิจฐานความรู้ มนุษย์ต้องดำเนินชีวิตอยู่ท่ามกลางข้อมูลข่าวสารสารสนเทศต่างๆ มากมาย การเข้าถึงข้อมูลสามารถทำได้ง่าย และรวดเร็ว ถึงแม้แหล่งของข้อมูลความรู้จะอยู่ไกลคนละซีกโลกก็ตาม การรับรู้เรื่องราวต่างๆ จึงเกิดขึ้นตลอดเวลา ดังนั้น การพัฒนาคนในด้านการศึกษารับรู้จึงเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาเป็นการสร้างคนเพื่อสร้างความเจริญให้กับประเทศ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2554: 12) ในแผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก จากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 (The Fourth Industrial Revolution) ทำให้หุ่นยนต์และเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาแทนที่กำลังคนที่มีฝีมือและทักษะต่ำ ทำให้ทิศทางการผลิตและพัฒนาากำลังคนของประเทศทั่วโลกได้ตั้งเป้าหมายให้ประชากรมีทักษะ สมรรถนะ และความสามารถเฉพาะทางในศตวรรษที่ 21 รัฐบาลไทยจึงกำหนดนโยบายการปรับเปลี่ยนประเทศไทยสู่ไทยแลนด์ 4.0 ส่งผลด้านการจัดการศึกษาต้องผลิตและพัฒนาศักยภาพผู้เรียนด้วยองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ (Science) เทคโนโลยี (Technology) วิศวกรรมศาสตร์ (Engineering) คณิตศาสตร์ (Mathematics) ที่มีความเชื่อมโยงกันในโลกของความเป็นจริง (STEM EDUCATION) และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ทักษะด้านการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะอาชีพและการเรียนรู้ และความมีเมตตา กรุณา วินัย คุณธรรม จริยธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2549: 5-6)

โดยแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) ที่เน้นเป้าหมาย 3 ด้าน คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การขยายโอกาสทางการศึกษา และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา โดยมีเป้าหมายเชิงคุณภาพให้ คนไทยเป็นคนดี เก่ง มีความสุข มีความรู้เชิง

วิชาการและสมรรถนะทางวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม ใฝ่เรียนรู้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นกระบวนการที่ต้องใช้การประสานความร่วมมือกันหลาย ฝ่าย มีการทำงานเป็นทีม หน่วยปฏิบัติที่มีบทบาทในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ พัฒนาผู้เรียน โดยตรง คือ สถานศึกษา การที่สถานศึกษาจะสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพต้องอาศัยระบบ บริหารจัดการด้านวิชาการที่ดี กระบวนการสำคัญที่จะส่งผลให้ระบบบริหารจัดการด้านวิชาการที่ดีได้ คือการบริหารและการพัฒนางานวิชาการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553: 9-10) สถานศึกษา ที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการได้นั้น ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทางวิชาการทั้งด้าน หลักสูตรและการเรียนการสอน รวมทั้งสามารถนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติอย่างมีคุณภาพ ด้วยการจัด กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการเรียนรู้ และพัฒนาแหล่งการ เรียนรู้ที่เพียงพอเหมาะสม (ปัญญา แก้วกียูร, 2553: 17)

การจัดการศึกษาตามความหมายในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญ อกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้เกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานปฏิรูป การศึกษา, 2547: 2) การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญในพันธกิจนี้อย่างมุ่งมั่น และ พุ่มเท เพราะงานวิชาการถือเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา ส่วนงานอื่นๆ เป็นไปเพื่อสนับสนุน และส่งเสริมให้งานวิชาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และตรงตาม จุดประสงค์การศึกษาที่กำหนดไว้ (สมาน อัครภูมิ, 2551 : 239) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคล หลักสำคัญที่จะต้องเป็นผู้นำทางวิชาการเพราะคุณภาพของสถานศึกษาสามารถพิจารณาจากผลงาน ด้านวิชาการ ซึ่งเป็นกระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียน การสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553: 3) ซึ่งการบริหารงานวิชาการนับว่าเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษาเพราะวัตถุประสงค์ที่สำคัญของ สถานศึกษาคือการศึกษาและฝึกอบรมเยาวชนเพื่อให้เป็นพลเมืองดีของชาติในอนาคต อุทัย บุญประเสริฐ (2551 : 62) กล่าวว่า งานสำคัญของสถานศึกษาคืองานวิชาการถ้าสถานศึกษาดำเนิน

งานพลาดทางวิชาการก็จะพิจารณาได้ว่าสถานศึกษานั้นประสบความสำเร็จในทางตรงกันข้าม สถานศึกษาใดที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานวิชาการ สถานศึกษาก็สมควรที่จะได้รับการยกย่อง ยอมรับว่าเป็นสถานศึกษาที่ดำเนินการกิจของสถานศึกษาได้ผล

การบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2552 หมวด 1 หน้าที่และการบริหารงานของสถานศึกษา ข้อ 7 สถานศึกษามีหน้าที่จัดการศึกษา ฝึกอบรมและ ส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กฎหมาย ว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ตามนโยบายของรัฐบาลและแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวให้สถานศึกษาดำเนินการดังต่อไปนี้ 1) จัดการศึกษาให้ มีความทันสมัย ยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สถานประกอบการ และการ ประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการดำรงชีวิตตามสภาพเศรษฐกิจ สังคม ท้องถิ่น วัฒนธรรมเทคโนโลยีและ สิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นการปฏิบัติงานจริง ตามความพร้อมและศักยภาพของสถานศึกษา 2) จัดการศึกษา โดยประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นทั้งในด้านการจัดการวิชาการ การใช้บุคลากร และทรัพยากรร่วมกัน 3) จัดการศึกษาโดยการระดมทรัพยากรด้านการเงิน ทรัพย์สิน และบุคลากรทั้ง จากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น รวมทั้งความร่วมมือในการจัด กิจกรรมและการจัดหาทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา 4) จัดการศึกษาให้ผู้เรียนเป็นผู้มีสมรรถนะทาง วิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพเป็นพลเมืองดีของสังคม มีความสามารถในการคิด เรียนรู้ วางแผน และพัฒนาตนเอง 5) เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองและการให้บริการวิชาชีพแก่ชุมชนและท้องถิ่น ข้อ 8 ให้สถานศึกษาแบ่งการบริหารงานออกเป็นฝ่ายดังนี้ 1) ฝ่ายบริหารทรัพยากร 2) ฝ่ายแผนงาน และความร่วมมือ 3) ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา และ 4) ฝ่ายวิชาการ (สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา, 2552: 3) ซึ่งจะเห็นได้ว่าฝ่ายวิชาการเป็นฝ่ายที่มีส่วนสำคัญที่สุดในการพัฒนา นักเรียนนักศึกษา ที่ประกอบด้วยงานต่างๆ 6 งาน ได้แก่ 1) แผนกวิชา 2) งานพัฒนาหลักสูตรการ เรียนการสอน 3) งานวัดผลและประเมินผล 4) งานวิทยบริการและห้องสมุด 5) งานอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี 6) งานสื่อการเรียนการสอน โดยฝ่ายบริหารของสถานศึกษาต้องบริหารจัดการทั้ง 6 งานให้ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้ทุกฝ่ายร่วมมือกันโดยเฉพาะการร่วมกันทำงานเป็นทีม

การทำงานเป็นทีม (Teamwork) หรือการทำงานเป็นคณะมีความจำเป็นมาก เพราะงาน

ในปัจจุบันมีความยุ่งยากซับซ้อนมากและมีปริมาณมาก ผู้รับบริการมีจำนวนมหาศาลและเป็นผู้บริโภคที่มีความรู้และมีความต้องการที่ไม่สิ้นสุด เครื่องมือและเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าและยุ่งยากมากขึ้น มีคู่แข่งมากขึ้นทุกที การทำงานคนเดียวหรือบริหารงานคนเดียวยากที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ได้ (สมคิด บางโม, 2557: 235-236) การทำงานเป็นทีมคือการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มที่เกิดจากความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยมีปฏิกริยาซึ่งกันและกัน มีความรู้สึกร่วมกัน สมาชิกของกลุ่มมีความยึดมั่นและมีความพึงพอใจในการทำงานร่วมกัน ความยึดมั่นของกลุ่มเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจสมาชิกบางกลุ่มให้คงอยู่ต่อไป กลุ่มที่มีขนาดใหญ่มีแนวโน้มว่าความยึดมั่นของกลุ่มน้อยลง ถ้ากลุ่มมีขนาดเล็กความสามัคคีร่วมกันของกลุ่มก็จะสูงขึ้น ทั้งนี้เพราะกลุ่มที่มีขนาดเล็กมีระบบการติดต่อสื่อสารที่ระดับสัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกและการประสานงานระหว่างสมาชิกเป็นไปได้ด้วยดี (เนตร์พัฒนา ยาวีราช, 2556: 288)

วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน เป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีอาคารสถานที่ที่มีความพร้อมสำหรับการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา และบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถหลากหลายสาขาวิชาชีพ จัดการเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และหลักสูตรระยะสั้น ในสาขาวิชาต่างๆ ที่หลากหลายสาขาวิชา ตามความต้องการของผู้เรียนและสถานประกอบการ ในส่วนของปัญหาเกิดขึ้น เช่นเดียวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในระดับชาติที่กล่าวมาแล้ว โดยเฉพาะในวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน จากการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มีข้อเสนอแนะได้แก่ 1) สถานศึกษาควรจัดระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับผู้สำเร็จการศึกษาให้มีการติดตามข้อมูลที่ชัดเจนเป็นปัจจุบันและมีความต่อเนื่องทุกปีการศึกษา ควรพัฒนาระบบหรือโครงการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระในสาขาที่เกี่ยวข้องภายใน 1 ปี 2) สถานศึกษาควรมีการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ คือ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และวิชาชีพพื้นฐาน(คอมพิวเตอร์) รวมทั้งวิชาสามัญทั่วไป (ภาษาไทย) เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีผลการเรียนด้านพื้นฐานวิชาชีพ ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับที่สูงขึ้น 3) สถานศึกษาควรจัดให้มีการพัฒนาผลงานที่เป็นโครงการทางวิชาชีพหรือนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ของผู้เรียนให้มีคุณภาพสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ในระดับ ชุมชน ท้องถิ่น จังหวัด และระดับชาติ เพื่อเป็นที่ยอมรับและได้รับการยกย่องในทุกระดับ 4) สถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูผู้สอน ได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับงานวิจัยหรือสนับสนุนให้ครูผู้สอนได้รับการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทที่มีการเน้นความรู้ด้านการวิจัย เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง 5)

เพื่อให้การดำเนินการให้การให้บริการทางวิชาชีพมีประสิทธิภาพมากขึ้นสถานศึกษาควรมีการหมุนเวียนนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรม ต้องฝึกนักศึกษาให้มีความรู้ความสามารถหลาย ๆ ทักษะ เพื่อให้ นักศึกษาทุกคนมีความรู้ความสามารถเสมอกันทั้งผู้เรียนระดับ ปวช. และระดับ ปวส. ปกติ และ หลักสูตรระยะสั้น 7) สถานศึกษาควรจัดให้มีสัญญาความร่วมมืออย่างเป็นทางการ ระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และเป็นการเพิ่มทักษะ ประสบการณ์ในทุกด้าน ให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่นและตรงสาขาวิชาที่เรียน นอกจากนี้กระบวนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาและ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนยังไม่เป็นระบบ PDCA กรรมการสถานศึกษามีโอกาสน้อยในการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์แผนพัฒนาสถานศึกษา และคุณภาพของผู้เรียนโดยภาพรวมยังไม่ เป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษา จำเป็นต้องแก้ไขและพัฒนาอย่างเร่งด่วน

จากความสำเร็จและสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีม เพื่อพัฒนางานวิชาการให้มีคุณภาพ มีความเหมาะสม ทำให้ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการเรียน การสอนของครู เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ มีทักษะ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผู้วิจัยจึงต้อง พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน อันจะ เป็นประโยชน์ทั้งในเชิงการบริหาร ในเชิงวิชาการ และเชิงปฏิบัติการด้านการพัฒนาการจัดการเรียน การสอนในวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน และสถานศึกษาอื่นในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา สามารถนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปประยุกต์ใช้ได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตาม รูปแบบที่พัฒนาขึ้น
2. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการพัฒนางาน วิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีม มีความเข้าใจในการใช้รูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลัก การทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา

3. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการนิเทศ ติดตาม การใช้รูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

เงื่อนไขและข้อจำกัดในการนำคู่มือไปใช้

การนำคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ไปใช้ในทางปฏิบัติมีเงื่อนไขและข้อจำกัด ดังนี้

1. การนำคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ไปใช้ ควรเข้าใจรายละเอียดองค์ประกอบของรูปแบบแต่ละองค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อย พร้อมทั้งตัวแปรต่างๆ ในแต่ละองค์ประกอบย่อย และต้องมีความตระหนักในความสำเร็จของการพัฒนางานวิชาการ

2. ผู้บริหารสถานศึกษาที่นำรูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ไปใช้ ควรพัฒนาตนเอง และบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความพร้อมทั้งด้านความรู้ ความสามารถ โดยเฉพาะตระหนักในการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีม

3. สถานศึกษาที่จะใช้รูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ต้องจัดการประชุมให้ความรู้แก่บุคลากรของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความตระหนักในความสำเร็จของการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีม ซึ่งจะมีผลต่อพัฒนาผู้เรียนในด้านต่างๆ ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของตลาดแรงงานและด้านอื่นๆ ของประเทศ

4. ฝ่ายบริหารของสถานศึกษาต้องบริหารจัดการในเรื่องเวลา สถานที่ รวมทั้งงบประมาณที่เพียงพอให้ครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อการดำเนินการตามรูปแบบที่นำไปใช้

5. สถานศึกษาที่จะนำรูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ไปใช้ ควรกำหนดระยะเวลาเพื่อการสรุปและประเมินผลที่แน่นอน และมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

ความหมายของคำที่เกี่ยวข้อง

1. รูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หมายถึง โครงสร้างความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มี 4 องค์ประกอบหลัก คือ การพัฒนาทีมงานวิชาการ การพัฒนาภารกิจในขอบข่ายงานวิชาการ การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และกระบวนการพัฒนางานวิชาการ

2. การพัฒนารูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หมายถึง การดำเนินการตามกระบวนการหรือขั้นตอนการพัฒนารูปแบบ โดยการบูรณาการและประยุกต์กระบวนการสร้างหรือการพัฒนารูปแบบจากแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่าน เพื่อให้รูปแบบมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ตามลำดับ ได้แก่ 1) การศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนารูปแบบ 2) การสร้างรูปแบบ 3) การทดลองใช้ และ 3) การประเมินผลการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น

3. การพัฒนางานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน โดยพัฒนาหน่วยงานต่างๆ ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2552 ประกอบด้วย 6 งาน คือ 1) แผนกวิชา 2) งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน 3) งานวัดผลและประเมินผล 4) งานวิทยบริการและห้องสมุด 5) งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และ 6) งานสื่อการเรียนการสอน

4. การทำงานเป็นทีม หมายถึง กลุ่มของคนที่ทำางานร่วมกันหรือการปฏิบัติภารกิจร่วมกันมีความสัมพันธ์กันในด้านต่างๆ มุ่งมั่นเพื่อให้เกิดความสำเร็จของงานร่วมกัน โดยมีเป้าหมายเดียวกัน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้การทำงานเป็นทีมต้องมีการพัฒนาทีมงานโดยมีการสร้างทีมงานขึ้นมา การกำหนดบรรทัดฐานของทีมงาน การระดมความคิดจากสมาชิกทีมงาน และการปฏิบัติงานร่วมกันของทีมงาน

5. คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผลของการจัดการศึกษาตามหลักสูตร ปวช. และ ปวส. ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ที่ครอบคลุมในด้านความรู้และทักษะ ด้านความสามารถในการสื่อสาร ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น และด้านเจตคติ/คุณลักษณะที่พึงประสงค์

6. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน หมายถึง วิธีการหรือแนวทางจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณภาพในด้านความรู้และทักษะ ด้านความสามารถในการสื่อสาร ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น และด้านเจตคติ/คุณลักษณะที่พึงประสงค์

7. สภาพการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีม ของวิทยาลัยสารพัดช่าง
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หมายถึง สภาพะการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานในวิทยาลัยสารพัดช่างเกี่ยวกับปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีม ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาทีมงานวิชาการ ด้านการพัฒนาภารกิจในขอบข่ายงานวิชาการ ด้านการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และด้านกระบวนการพัฒนางานวิชาการ

8. แนวทางการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมของวิทยาลัยสารพัดช่าง
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หมายถึง วิธีดำเนินการทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติในการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมของวิทยาลัยสารพัดช่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่จะทำให้การพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมบรรลุผลสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วยประเด็นแนวทางการพัฒนาทีมงานวิชาการ ด้านการพัฒนาภารกิจในขอบข่ายงานวิชาการ ด้านการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และด้านกระบวนการพัฒนางานวิชาการ

9. การประเมินรูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หมายถึง การพิจารณาตัดสินคุณภาพเชิงประจักษ์ของรูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยพิจารณาจากเกณฑ์ใน 3 ด้าน ได้แก่ ความเหมาะสม (Propriety) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) และด้านความเป็นประโยชน์ (Utility)

10. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่าง และรองผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

11. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครู ครูผู้ช่วย ครูพิเศษสอน และพนักงานราชการ (ครู) ในวิทยาลัยสารพัดช่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

12. ผู้เรียน หมายถึง นักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) นักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยสารพัดช่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ส่วนที่ 2

รูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

รูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การพัฒนาทีมงานวิชาการ การพัฒนาภารกิจในขอบข่ายงานวิชาการ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และกระบวนการพัฒนางานวิชาการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาทีมงานวิชาการ

การพัฒนาทีมงานวิชาการ ประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้น ได้แก่ 1) ขั้นการสร้างทีมงานวิชาการ (Forming) 2) ขั้นการระดมความคิด (Storming) 3) การกำหนดบรรทัดฐาน (Norming) และ 4) ขั้นการปฏิบัติงาน (Performing) รายละเอียดดังนี้

1.1 ขั้นการสร้างทีมงานวิชาการ (Forming) ประกอบด้วย

- 1.1.1 สร้างทีมงานขึ้นมาเพื่อทำงานใดงานหนึ่ง
- 1.1.2 สร้างความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกในทีมงาน
- 1.1.3 กำหนดเป้าหมายร่วมกันของทีมงาน
- 1.1.4 พัฒนาความรู้ความสามารถของสมาชิกทีมงานอย่างต่อเนื่อง
- 1.1.5 นำเทคโนโลยีมาใช้ ทำให้เพิ่มความสามารถในการทำงานของทีมงาน

1.2 การกำหนดบรรทัดฐาน (Norming) ประกอบด้วย

- 1.2.1 สมาชิกยอมรับบทบาทและความรับผิดชอบของกันและกัน
- 1.2.2 มีการตกลงร่วมกันเกี่ยวกับเป้าหมายและวิธีการที่จะมุ่งไปสู่ความสำเร็จ
- 1.2.3 มีการพัฒนาความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
- 1.2.4 สมาชิกมีความสนิทสนมกันและมีความรู้สึกที่ดีต่อทีมงาน

1.3 ขั้นการระดมความคิด (Storming) ประกอบด้วย

- 1.3.1 ทำความเข้าใจให้ชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทความรับผิดชอบ
- 1.3.2 ส่งเสริมให้ทีมงานมีการเสนอความคิดเห็นกันระหว่างสมาชิกของกลุ่ม จนกระทั่งได้ข้อตกลงเดียวกัน

1.3.3 ระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อกำหนดซึ่งเป็นรายละเอียดของทีมงาน

1.4 ชั้นการปฏิบัติงาน (Performing) ประกอบด้วย

1.4.1 มีการปฏิบัติงานร่วมกัน

1.4.2 มีการกำหนดหรือแบ่งหน้าที่งานต่างๆ อย่างครบถ้วน

1.4.3 จัดการแก้ปัญหาหรือความขัดแย้งในการปฏิบัติงานด้วยวิธีการสร้างสรรค์

1.4.4 ดำเนินการไปข้างหน้าเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนาภารกิจในขอบข่ายงานวิชาการ

การพัฒนาภารกิจและขอบข่ายงานวิชาการ ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา 3) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 4) การนิเทศการศึกษา 5) การวัดผลและประเมินผล 6) การส่งเสริมอาชีพศึกษาระบบทวิภาคีและบริการวิชาการแก่ชุมชน รายละเอียดดังนี้

2.1 การพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย

2.1.1 ศึกษา วิเคราะห์เอกสารหลักสูตร

2.1.2 จัดทำโครงสร้างหลักสูตร

2.1.3 นำหลักสูตรไปใช้

2.1.4 นิเทศการใช้หลักสูตร

2.1.5 ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร

2.2 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา ประกอบด้วย

2.2.1 ศึกษาความจำเป็นในการใช้สื่อ

2.2.2 ส่งเสริมให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อ

2.2.3 พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อ

2.2.4 ประสานความร่วมมือในการผลิตและจัดหาสื่อ

2.2.5 ประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ

2.3 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย

2.3.1 สำรวจและสร้างเครือข่ายแหล่งการเรียนรู้

2.3.2 เผยแพร่แหล่งการเรียนรู้

2.3.3 พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ให้เกิดองค์ความรู้

- 2.3.4 ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้
- 2.4 การนิเทศการศึกษา ประกอบด้วย
 - 2.4.1 จัดระบบการนิเทศงานในสถานศึกษา
 - 2.4.2 ดำเนินการนิเทศงานวิชาการ
 - 2.4.3 ประเมินผลการนิเทศในสถานศึกษา
 - 2.4.4 พัฒนาระบบการนิเทศในสถานศึกษา
- 2.5 การวัดผลและประเมินผล ประกอบด้วย
 - 2.5.1 กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติการวัดผล
 - 2.5.2 ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผล
 - 2.5.3 ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลอย่างเป็นระบบ
 - 2.5.4 การพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากรในด้านการวัดผลและประเมินผล
- 2.6 การส่งเสริมอาชีพศึกษาระบบทวิภาคีและบริการวิชาการแก่ชุมชน ประกอบด้วย
 - 2.6.1 สสำรวจความต้องการของสถานประกอบการและชุมชน
 - 2.6.2 ประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการและประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น
 - 2.6.3 ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา
 - 2.6.4 ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์วิชาชีพกับชุมชนในท้องถิ่น

องค์ประกอบที่ 3 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ 1) พัฒนาความรู้และทักษะ 2) พัฒนาความสามารถในการสื่อสาร 3) พัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยี 4) พัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และ 5) พัฒนาเจตคติ/คุณลักษณะที่พึงประสงค์ รายละเอียดดังนี้

3.1 พัฒนาความรู้และทักษะ ประกอบด้วย

3.1.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ และมีความสุขกับการเรียนทฤษฎี และการฝึกปฏิบัติ

3.1.2 จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง

3.1.3 จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และมีทักษะเกี่ยวกับเครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์

ที่ทันสมัย

3.1.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จ

3.2 พัฒนาความสามารถในการสื่อสาร ประกอบด้วย

3.2.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการคิด การพูด และการเขียนเพื่อการสื่อสารที่ถูกต้อง

3.2.2 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการเขียน การทำรายงาน

3.2.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการนำเสนอผลงาน

3.2.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้และสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศ

3.2.5 ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีมในการจัดกิจกรรมเพื่อการสื่อสาร

3.3 พัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ประกอบด้วย

3.3.1 ฝึกอบรมผู้เรียนให้มีทักษะการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการพิมพ์งานและจัดทำรายงานต่าง ๆ ได้

3.3.2 ฝึกอบรมผู้เรียนให้มีทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต

3.3.3 ฝึกอบรมผู้เรียนให้มีทักษะในการสืบค้นข้อมูล

3.3.4 ฝึกอบรมผู้เรียนให้มีทักษะในการรับ-ส่งข้อมูลทางอีเมล

3.4 พัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ประกอบด้วย

3.4.1 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม

3.4.2 ฝึกการวางแผนการทำงานร่วมกับผู้อื่น

3.4.3 ฝึกการพูดหรือแสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น

3.4.4 ฝึกให้รับบทบาทแต่ละหน้าที่ในการทำงานกลุ่ม

3.5 พัฒนาเจตคติ/คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย

3.5.1 ฝึกอบรมให้ความรู้และสร้างความตระหนัก ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน และปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย

3.5.2 จัดกิจกรรมอนุรักษ์สืบทอดวัฒนธรรมและประเพณีไทยอันงดงาม

3.5.3 จัดกิจกรรมและอบรมเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น การมีมนุษยสัมพันธ์ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความสนใจใฝ่รู้ และความสามัคคี เป็นต้น

องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการพัฒนางานวิชาการ

กระบวนการพัฒนางานวิชาการมี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนงานวิชาการ 2) การจัดองค์กร 3) การปฏิบัติตามแผน 4) การประเมินผล และ 5) การปรับปรุงและพัฒนา รายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผนงานวิชาการ ประกอบด้วย

- 1.1 การกำหนดเป้าหมายงานวิชาการ
- 1.2 การจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย
- 1.3 การกำหนดแนวทางการดำเนินงาน
- 1.4 การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงาน
- 1.5 การกำหนดงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน
- 1.6 การกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน

ขั้นที่ 2 การจัดองค์กร ประกอบด้วย

- 2.1 การจัดโครงสร้างองค์กร
- 2.2 การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ
- 2.3 การกำหนดความสัมพันธ์ในสายการบังคับบัญชา
- 2.4 การจัดสรรทรัพยากรให้กับหน่วยงาน

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติตามแผน ประกอบด้วย

- 3.1 การศึกษาวิธีปฏิบัติตามแผน
- 3.2 การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด
- 3.3 การนิเทศการปฏิบัติตามแผน

ขั้นที่ 4 การประเมินผล ประกอบด้วย

- 4.1 การวางกรอบการประเมิน
- 4.2 การจัดหา/จัดทำเครื่องมือ
- 4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.5 การแปลความหมาย

ขั้นที่ 5 การปรับปรุงและพัฒนา ประกอบด้วย

- 5.1 นำเสนอผลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้อง
- 5.2 จัดทำรายงานผลการประเมินและเผยแพร่
- 5.3 ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการปฏิบัติงาน
- 5.4 กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 3

แนวทางการนำคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ไปปฏิบัติ

แนวทางการนำคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ไปปฏิบัตินั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ควรเตรียมการและดำเนินการใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาทีมงานวิชาการ ด้านการพัฒนาภารกิจในขอบข่ายงานวิชาการ ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และด้านกระบวนการพัฒนางานวิชาการ

1. ด้านการพัฒนาทีมงานวิชาการ

จุดประสงค์ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้ตระหนัก ให้ความสำคัญ และสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาทีมงานวิชาการ

แนวปฏิบัติสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

1. ขั้นการสร้างทีมงานวิชาการ (Forming)

- 1) สร้างทีมงานขึ้นมาเพื่อทำงานใดงานหนึ่ง
- 2) สร้างความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกในทีมงาน
- 3) กำหนดเป้าหมายร่วมกันของทีมงาน
- 4) พัฒนาความรู้ความสามารถของสมาชิกทีมงานอย่างต่อเนื่อง
- 5) นำเทคโนโลยีมาใช้ ทำให้เพิ่มความสามารถในการทำงานของทีมงาน

2. การกำหนดบรรทัดฐาน (Norming)

- 1) สมาชิกยอมรับบทบาทและความรับผิดชอบของกันและกัน
- 2) มีการตกลงร่วมกันเกี่ยวกับเป้าหมายและวิธีการที่จะมุ่งไปสู่ความสำเร็จ
- 3) มีการพัฒนาความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
- 4) สมาชิกมีความสนิทสนมกันและมีความรู้สึกที่ดีต่อทีมงาน

3. ขั้นการระดมความคิด (Storming)

- 1) ทำความเข้าใจให้ชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทความรับผิดชอบ
- 2) ส่งเสริมให้ทีมงานมีการเสนอความคิดเห็นกันระหว่างสมาชิกของกลุ่ม จนกระทั่งได้ข้อตกลงเดียวกัน
- 3) ระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อกำหนดซึ่งเป็นรายละเอียดของทีมงาน

4. ขั้นการปฏิบัติงาน (Performing)

- 1) มีการปฏิบัติงานร่วมกัน
- 2) มีการกำหนดหรือแบ่งหน้าที่งานต่างๆ อย่างครบถ้วน
- 3) จัดการแก้ปัญหาหรือความขัดแย้งในการปฏิบัติงานด้วยวิธีการสร้างสรรค์
- 4) ดำเนินการไปข้างหน้าเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

2. ด้านการพัฒนาภารกิจในขอบข่ายงานวิชาการ

จุดประสงค์ เพื่อพัฒนาภารกิจในขอบข่ายงานวิชาการที่ประกอบด้วยหน่วยงานต่างๆ ในแต่ในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา 3) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 4) การนิเทศการศึกษา 5) การวัดผลและประเมินผล 6) การส่งเสริมอาชีพศึกษาระบบทวิภาคีและบริการวิชาการแก่ชุมชน

แนวปฏิบัติสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

1. การพัฒนาหลักสูตร ได้แก่
 - 1) ศึกษา วิเคราะห์เอกสารหลักสูตร
 - 2) จัดทำโครงสร้างหลักสูตร
 - 3) นำหลักสูตรไปใช้
 - 4) นิเทศการใช้หลักสูตร
 - 5) ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร
2. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา ได้แก่
 - 1) ศึกษาความจำเป็นในการใช้สื่อ
 - 2) ส่งเสริมให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อ
 - 3) พัฒนาคณากรให้มีความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อ
 - 4) ประสานความร่วมมือในการผลิตและจัดหาสื่อ

- 5) ประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ
3. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ได้แก่
 - 1) สำรวจและสร้างเครือข่ายแหล่งการเรียนรู้
 - 2) เผยแพร่แหล่งการเรียนรู้
 - 3) พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ให้เกิดองค์ความรู้
 - 4) ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้
4. การนิเทศการศึกษา ประกอบด้วย
 - 1) จัดระบบการนิเทศงานในสถานศึกษา
 - 2) ดำเนินการนิเทศงานวิชาการ
 - 3) ประเมินผลการนิเทศในสถานศึกษา
 - 4) พัฒนาระบบการนิเทศในสถานศึกษา
5. การวัดผลและประเมินผล ประกอบด้วย
 - 1) กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติการวัดผล
 - 2) ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผล
 - 3) ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลอย่างเป็นระบบ
 - 4) การพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากรในด้านการวัดผลและประเมินผล
6. การส่งเสริมอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและบริการวิชาการแก่ชุมชน ประกอบด้วย
 - 1) สำรวจความต้องการของสถานประกอบการและชุมชน
 - 2) ประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการและประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น
 - 3) ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา
 - 4) ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์วิชาชีพกับชุมชนในท้องถิ่น

3. ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

จุดประสงค์ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) พัฒนาความรู้และทักษะ 2) พัฒนาความสามารถในการสื่อสาร 3) พัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยี 4) พัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และ 5) พัฒนาเจตคติ/คุณลักษณะที่พึงประสงค์

แนวปฏิบัติสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

1. พัฒนาความรู้และทักษะ ได้แก่

ฝึกปฏิบัติ

- 1) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ และมีความสุขกับการเรียนทฤษฎี และการ
- 2) จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง
- 3) จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และมีทักษะเกี่ยวกับเครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ที่ทันสมัย
- 4) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ให้

บรรลุผลสำเร็จ

2. พัฒนาความสามารถในการสื่อสาร ได้แก่

- 1) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการคิด การพูด และการเขียนเพื่อการสื่อสารที่ถูกต้อง
- 2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการเขียน การทำรายงาน
- 3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการนำเสนอผลงาน
- 4) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้และสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศ
- 5) ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีมในการจัดกิจกรรมเพื่อการสื่อสาร

3. พัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ได้แก่

1) ฝึกอบรมผู้เรียนให้มีทักษะการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการพิมพ์งานและจัดทำ

รายงานต่าง ๆ ได้

- 2) ฝึกอบรมผู้เรียนให้มีทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต
- 3) ฝึกอบรมผู้เรียนให้มีทักษะในการสืบค้นข้อมูล
- 4) ฝึกอบรมผู้เรียนให้มีทักษะในการรับ-ส่งข้อมูลทางอีเมลล์

4. พัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ประกอบด้วย

- 1) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม
- 2) ฝึกการวางแผนการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 3) ฝึกการพูดหรือแสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น
- 4) ฝึกให้รับบทบาทแต่ละหน้าที่ในการทำงานกลุ่ม

5. พัฒนาเจตคติ/คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย

- 1) จัดกิจกรรมอนุรักษ์สืบทอดวัฒนธรรมและประเพณีไทยอันงดงาม

2) ฝึกอบรมให้ความรู้และสร้างความตระหนัก ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน และปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย

3) จัดกิจกรรมและอบรมเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น การมีมนุษยสัมพันธ์ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความสนใจใฝ่รู้ และความสามัคคี เป็นต้น

4. ด้านกระบวนการพัฒนางานวิชาการ

จุดประสงค์ เพื่อกำหนดขั้นตอนการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีม และกำหนดกิจกรรมการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน สำหรับการพัฒนางานวิชาการในวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนงานวิชาการ 2) การจัดองค์กร 3) การปฏิบัติตามแผน 4) การประเมินผล และ 5) การปรับปรุงและพัฒนา

แนวปฏิบัติสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 1 การวางแผนงานวิชาการ ได้แก่

- 1.1 การกำหนดเป้าหมายงานวิชาการ
- 1.2 การจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย
- 1.3 การกำหนดแนวทางการดำเนินงาน
- 1.4 การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงาน
- 1.5 การกำหนดงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน
- 1.6 การกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน

ขั้นที่ 2 การจัดองค์กร ได้แก่

- 2.1 การจัดโครงสร้างองค์กร
- 2.2 การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ
- 2.3 การกำหนดความสัมพันธ์ในสายการบังคับบัญชา
- 2.4 การจัดสรรทรัพยากรให้กับหน่วยงาน

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติตามแผน ได้แก่

- 3.1 การศึกษาวิธีปฏิบัติตามแผน
- 3.2 การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด
- 3.3 การนิเทศการปฏิบัติตามแผน

ขั้นที่ 4 การประเมินผล ได้แก่

- 4.1 การวางกรอบการประเมิน
- 4.2 การจัดหา/จัดทำเครื่องมือ
- 4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.5 การแปลความหมาย

ขั้นที่ 5 การปรับปรุงและพัฒนา ได้แก่

- 5.1 นำเสนอผลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้อง
- 5.2 จัดทำรายงานผลการประเมินและเผยแพร่
- 5.3 ปรับปรุงและพัฒนาระบบการปฏิบัติงาน
- 5.4 กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการการอาชีวศึกษา, สำนักงาน. (2552). **ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2552**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2556). **การจัดการสมัยใหม่ (Modern Management)**. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล กรุ๊ป.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปัญญา แก้วกีฬ. (2553) **การบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบการใช้โรงเรียนเป็นฐาน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. (2553). **แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559)**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สมาน อัครภูมิ. (2551). **การบริหารการศึกษาแนวใหม่**. อุบลราชธานี: อุบลกิจ อ็อบเซ็คตการพิมพ์.
- สมคิด บางโม. (2557). **องค์การและการจัดการ**. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒน์.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). **แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ**

ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564).สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2547). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม**

(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ

การศึกษา (องค์การมหาชน).

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554).

แนวทางการพัฒนาและประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์

ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

อุทัย บุญประเสริฐ. (2551). **หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการ.** กรุงเทพฯ: เอสดีเพรส.

บทที่ 6

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Method) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และมีวัตถุประสงค์เฉพาะ 1) เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมของวิทยาลัยสารพัดช่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 3) เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และ 4) เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

การศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมของวิทยาลัยสารพัดช่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และจากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา การสร้างรูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน โดยการสัมภาษณ์ ยกร่างรูปแบบโดยการสนทนากลุ่ม และตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ โดยการจัดการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เก็บ

รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามความคิดเห็นและความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที (t-test) และประเมินรูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยการสนทนากลุ่มและใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมของวิทยาลัยสารพัดช่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1.1 ผลการศึกษาสภาพการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมของวิทยาลัยสารพัดช่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้วยแบบสอบถาม พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาภารกิจและขอบข่ายงานวิชาการ ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านกระบวนการ และด้านการพัฒนาทีมงานวิชาการ

1.2 แนวทางการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยสรุป 1) ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติงานด้านวิชาการด้วยการทำงานเป็นทีม 2) ควรนำทฤษฎีการพัฒนาทีมงานวิชาการมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนา เช่น หลักวัฏจักรเดมมิง (Deming Cycle) หรือ กระบวนการทำงานเป็นทีมของทักแมน (Tuckman) เป็นต้น 3) ต้องพัฒนางานวิชาการให้ครอบคลุมทุกงานตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2552 และแต่ละงานต้องกำหนดตัวแปรหรือรายละเอียดในการพัฒนาให้ชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้ 4) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน 5) ฝ่าย

บริหารสถานศึกษาควรศึกษายุทธศาสตร์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางอาชีวศึกษา 7) นำแนวคิดทฤษฎีกระบวนการบริหารมาใช้ เช่น กระบวนการบริหารตามวงจรเต็มมิ่งของ W.Edwards Deming ที่ประกอบด้วย PDCA หรือ กระบวนการบริหารของ Peter F. Drucker ที่ประกอบด้วย POLC เป็นต้น 8) ใช้กระบวนการระดมทรัพยากรบุคคลให้มีส่วนร่วมจัดการศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้ การประกันคุณภาพการจัดการศึกษา

2. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สรุปได้ดังนี้

รูปแบบที่สร้างขึ้นประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1. การพัฒนาทีมงานวิชาการ ประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้น ได้แก่ 1) ขั้นการสร้างทีมงานวิชาการ (Forming) 2) ขั้นการระดมความคิด (Storming) 3) ขั้นการกำหนดบรรทัดฐาน (Norming) และ 4) ขั้นการปฏิบัติงาน (Performing) 2. การพัฒนาภารกิจและขอบข่ายงานวิชาการ ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา 3) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 4) การนิเทศการศึกษา 5) การวัดผลและประเมินผล 6) การส่งเสริมอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและบริการวิชาการแก่ชุมชน 3. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ 1) พัฒนาความรู้และทักษะ 2) พัฒนาความสามารถในการสื่อสาร 3) พัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยี 4) พัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น 5) พัฒนาเจตคติ/คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และ 4. กระบวนการพัฒนางานวิชาการมี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนงานวิชาการ 2) การจัดองค์กร 3) การปฏิบัติตามแผน 4) การประเมินผล และ 5) การปรับปรุงและพัฒนา

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สรุปดังนี้

3.1 รูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน หลังการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 คุณภาพผู้เรียนตามรูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ใน

ความคิดเห็นของผู้เรียน หลังการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3 ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียน ที่มีต่อรูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวมมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่นำเสนอข้างต้นผู้วิจัยดำเนินการอภิปรายผลในประเด็นหลักตามผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมของวิทยาลัยสารพัดช่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้วยแบบสอบถาม พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก งานวิชาการของสถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่ใหญ่ มีขอบข่ายงานครอบคลุมกิจกรรมต่างๆ ทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญมากสำหรับสถานศึกษา จึงทำให้การบริหารงานวิชาการของฝ่ายบริหารหรือผู้บริหารอาจควบคุมหรือดูแลไม่ทั่วถึง สอดคล้องกับแนวคิดของ อัมภา บุญช่วย (2551: 2); ชุมศักดิ์ อินทรรักษ์ (2552: 9); ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 16) ที่กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน และสอดคล้องกับแนวคิดของ จิรวิทย์ มั่นคงวัฒนะ (2555: 1-2) ที่ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษา ส่วนงานด้านอื่น ๆ เป็นองค์ประกอบที่จะทำให้สถานศึกษาดำเนินไปด้วยความราบรื่นเท่านั้น และผลการวิจัยสภาพการบริหารงานวิชาการค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางดังกล่าว สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญเชิด ชำนิศาสตร์ (2557) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี พบว่า สภาพ

ปัจจุบันการบริหารงานวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชันนภรณ์ ศรีคงเพชร (2557) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กนกรัตน์ คงไทย (2555) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการใช้หลักสูตร สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 พบว่า สภาพการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ในภาพรวมทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รูปแบบที่สร้างขึ้นประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การพัฒนาทีมงานวิชาการ 2) การพัฒนาภารกิจในขอบข่ายงานวิชาการ 3) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และ 4) กระบวนการพัฒนางานวิชาการ มีประเด็นที่นำมาอภิปรายตามองค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาทีมงานวิชาการ ประกอบด้วย 1) ขั้นตอนการสร้างทีมงานวิชาการ (Forming) 2) ขั้นตอนระดมความคิด (Storming) 3) การกำหนดบรรทัดฐาน (Norming) และ 4) ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Performing) ซึ่งองค์ประกอบหลักของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้ที่ประกอบด้วยการพัฒนาทีมงานวิชาการ เพราะการบริหารงานวิชาการหรือพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีม ต้องมีการพัฒนาทีมงานวิชาการโดยการสร้างทีมงานให้เข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพ เพื่อการปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งการพัฒนาทีมงานหรือการทำงานเป็นเป็นทีมเป็นเรื่องสำคัญในการบริหารหรือพัฒนางานวิชาการ สอดคล้องกับแนวคิดของ เซงเก้ (Senge, 2006) ที่ให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม โดยกำหนดไว้ให้เป็นหนึ่งใน 5 ประการของการสร้างกระบวนการเรียนรู้ทั้งองค์การ (Learning Organization) ที่ประกอบด้วย 1) Personnel Mastery: มุ่งสู่ความเป็นเลิศ 2) Mental Model: มีรูปแบบวิธีการคิดและมุมมองที่เปิดกว้าง 3) Shared Vision: การสร้างและสานวิสัยทัศน์ 4) Team Learn: การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม 5. System Thinking: มีความคิด

ความเข้าใจเชิงระบบ และสมคิด บางโม (2557: 240-241) ที่ได้กล่าวถึงบทบาทผู้บริหารในการพัฒนาทีมงาน 9 ประการ ได้แก่ 1) รู้เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการพัฒนาทีมงานอย่างชัดเจน 2) จัดสรรหน้าที่ความรับผิดชอบ และทรัพยากรให้แก่สมาชิกทุกคนอย่างเหมาะสม 3) เป็นผู้นำที่ดีและเป็นตัวอย่างที่ดีแก่สมาชิก 4) ยอมรับความสามารถและให้เกียรติสมาชิกทุกคน 5) เป็นผู้จัดการความขัดแย้งภายในทีมงาน เมื่อทีมงานเกิดความขัดแย้งต้องรีบจัดความขัดแย้งทันที 6) ติดตามและอำนวยความสะดวกในการทำงานของสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ 7) เอาใจใส่สมาชิกอย่างทั่วถึง สร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน 8) ประเมินผลงานของสมาชิกด้วยความเป็นธรรม สามารถเป็นกระจกสะท้อนภาพการทำงาน of สมาชิกได้ และ 9) พัฒนาทีมงานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และองค์ประกอบย่อยของการพัฒนาทีมงานวิชาการ สอดคล้องกับแนวคิดของ เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2556: 301) ที่ได้อธิบายไว้ว่า การทำงานเป็นทีม ผู้บริหารควรใช้ความพยายามในการสร้างทีมงานโดยผ่านกระบวนการพัฒนาเพื่อให้เป็นทีมงานที่มีคุณภาพ ผู้บริหารต้องเข้าใจกระบวนการพัฒนาการทำงานเป็นทีมของ ทักแมน (Tuckman, 1965) (Tuckman Five-Stage Theory of Team Development) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอนคือ 1) ขั้นการสร้างทีมงาน (Forming) การสร้างทีมขึ้นมาใหม่เพื่อทำงานใดงานหนึ่ง ทีมใหม่นี้มีภารกิจที่จะต้องกระทำร่วมกันระหว่างสมาชิก มีอำนาจหน้าที่ในการทำงานให้สำเร็จ 2) ขั้นการระดมความคิด (Storming) เป็นขั้นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความขัดแย้งในทีมงานและสมาชิกในทีมตกลงกันไม่ได้ สมาชิกต่างก็แสดงบทบาทของตนเอง ผู้บริหารมีหน้าที่ส่งเสริมให้ทีมงานระดมความคิดจนกระทั่งได้ข้อยุติข้อตกลงเดียวกัน 3) ขั้นการสร้างบรรทัดฐาน (Norming) หมายถึงบรรทัดฐานในการทำงานที่สมาชิกกำหนดขึ้น เช่น บรรทัดฐานในด้านการปฏิบัติงาน และบรรทัดฐานในด้านบทบาทการทำงาน เป็นต้น 4) ขั้นการทำงาน (Performing) เป็นขั้นตอนที่เน้นที่การทำงานร่วมกันและแก้ปัญหาาร่วมกัน มีการเสริมแรงและจูงใจในการทำงาน 5) ขั้นการแยกกลุ่ม (Adjourning) เป็นการวางช่องทางการปฏิบัติงาน กลุ่มจะเตรียมตัวสำหรับการขยายตัว สำหรับกลุ่มชั่วคราวเมื่อปฏิบัติงานสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายแล้วก็จะเข้าสู่ขั้นการสลายกลุ่ม โดยอาจจะมีการรวมกลุ่มกันใหม่ภายหลังถ้ามีความต้องการ และสอดคล้องกับแนวคิดของ วิตคอค (Woodcock, 1989: 75-78) ที่ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ (The Building of Effective Teamwork) ต้องประกอบด้วยคุณลักษณะที่ดีในการดำเนินงาน ดังนี้ 1) ต้องมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกในทีม 2) การสนับสนุนซึ่งกันและกันและการไว้วางใจต่อกัน 3) มีการปฏิบัติงานหรือกระบวนการทำงานที่ถูกต้องและเหมาะสม 4) มีการตรวจสอบผลงานและวิธีการทำงาน และ 5)

มีความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มที่ดี และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เพชริน สงค์ประเสริฐ (2554) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน 2) ด้านการพัฒนาทีมงานวิชาการในสถานศึกษา 3) ด้านภารกิจและขอบข่ายงานวิชาการในสถานศึกษา 4) ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฮาร์วูด (Harwood, 1992) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง กระบวนการเปลี่ยนแปลงโดยใช้วิธีการสร้างทีมงาน พบว่า การสื่อสารกับการสร้างทีมงานเป็นสิ่งสำคัญต่อการทำงานร่วมกัน ระดับการศึกษาและอารมณ์จะเป็นอุปสรรคต่อการทำงานเป็นทีม เพราะการทำงานเป็นทีมจะต้องทำงานร่วมกันกับกลุ่มบุคคล จะต้องมี การถ้อยทีถ้อยอาศัยและพึ่งพาซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ริด (Reed, 1990) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการทำงานเป็นทีมของพนักงาน พบว่า การพัฒนาการทำงานเป็นทีม ควรมีการสร้างโมเดลการพัฒนาทีมงาน เพื่อศึกษาบรรยากาศของทีมงานจากกลุ่มบุคคลทำงาน เพราะบรรยากาศการทำงานของกลุ่มบุคคลมีผลต่อประสิทธิภาพในองค์กร ในการบริหารและการปฏิบัติภารกิจ ผู้บริหารควรจะขอความเห็นจากผู้ใต้บังคับบัญชา และให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับลักษณะของงาน และจำนวนของพนักงาน

องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนาภารกิจในขอบข่ายงานวิชาการ ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา 3) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 4) การนิเทศการศึกษา 5) การวัดผลและประเมินผล 6) การส่งเสริมอาชีพศึกษาระบบทวิภาคีและบริการวิชาการแก่ชุมชน ซึ่งการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมได้มีการกำหนดขอบข่ายในการพัฒนาหน่วยงานย่อยต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน พร้อมทั้งมีการพัฒนาภารกิจหน้าที่ ความรับผิดชอบในแต่ละหน่วยงานย่อย โดยขอบข่ายงานวิชาการสอดคล้องกับแนวคิดของ เซอร์จิโอแวนนีและคณะ (Sergiovanni and Other, 1980) และ เฟเบอร์และเชอร์รอน (Faber and Shearon, 1970) ที่กล่าวไว้ว่างานวิชาการมีขอบข่ายประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และการวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน และสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2552: 4) ที่ได้วางระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2552 โดย

ได้กำหนดขอบข่ายของงานวิชาการแบ่งออกเป็นแผนกและงานต่างๆ ได้แก่ 1) แผนกวิชา 2) งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน 3) งานวัดผลและประเมินผล 4) งานวิทยบริการและห้องสมุด 5) งานอาชีพศึกษาระบบทวิภาคี และ 6) งานสื่อการเรียนการสอน และสอดคล้องกับแนวคิดของ อุทัย บุญประเสริฐ (2551) ที่กล่าวว่า งานวิชาการมีขอบข่ายประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน วัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน และงานกิจกรรมนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพชริน สงค์ประเสริฐ (2554 : 192-197) ที่ได้พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ภารกิจและขอบข่ายงานวิชาการ ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผลประเมินผล 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การแนะแนวทางการศึกษา 9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 10) การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บินดา (Binda, 1991) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผลการศึกษา พบว่า ในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จสูง ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และสนับสนุนสื่อการเรียน และสร้างบรรยากาศในการเรียน

องค์ประกอบที่ 3 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 1) พัฒนาความรู้และทักษะ 2) พัฒนาความสามารถในการสื่อสาร 3) พัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยี 4) พัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และ 5) พัฒนาเจตคติ/คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นคุณภาพผู้เรียนที่ครอบคลุมหลักสูตรปัจจุบันที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และตรงตามมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2554 : 6) และ พร่อมพิไล บัวสุวรรณ (2554 : 10) ที่กล่าวไว้ว่า การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน หมายถึง กระบวนการพัฒนาผู้เรียนให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รวมทั้งผู้เรียนมีความสามารถตามเป้าหมายของหลักสูตร และสอดคล้องกับแนวคิดของ วิจารย์ พานิช (2555: 19-20) ที่กล่าวว่า ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ที่คนทุกคนต้องเรียนรู้ คือ 3R x 7C 3R ได้แก่ Reading (อ่านออก), (W) Riting (เขียนได้) และ (A) Rithmetics (คิดเลขเป็น) 7C ได้แก่ Critical thinking & problem

solving (ทักษะด้านการคิด อย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา) Creativity & innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม) Cross-cultural understanding (ทักษะด้านความเข้าใจต่าง วัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์) Collaboration, teamwork & leadership (ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ) Communications, information & media literacy (ทักษะด้าน การสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ) Computing & ICT literacy (ทักษะด้าน คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร) Career & learning skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้) และ จิรวัดน์ โคตรสมบัติ (2556) ที่กล่าวถึงสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนใน ศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี 3) ความสามารถในการคิด 4) ความสามารถในการแก้ปัญหา และ 5) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ อนันท์ งามสะอาด (2553) ที่ได้อธิบายเกี่ยวกับกระบวนการ จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอาชีวศึกษาไว้ว่า ในการจัดกิจกรรมพัฒนามาตรฐานการอาชีวศึกษา และการเรียนรู้ด้านวิชาชีพ การพัฒนามาตรฐานอาชีพ การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะหลักสูตร วิชาชีพเฉพาะทาง หลักสูตรวิชาชีพทั้งในและนอกระบบให้มีความหลากหลาย ต้องเชื่อมโยงกับระบบ คุณวุฒิวิชาชีพและการพัฒนาคุณภาพอาชีวศึกษา เสริมสร้างให้มีสมรรถนะ ด้านการสื่อสาร ภาษา IT การคิดวิเคราะห์ ทักษะอาชีพ รองรับการแข่งขันด้านเศรษฐกิจของประเทศ มีคุณธรรม จริยธรรม มี จิตสาธารณะ (Public Mind) และวุฒิภาวะทางอารมณ์ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุดมสิน คันธภูมิ (2558) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า รูปแบบ เครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะครู ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน ศิษย์เก่า พระสงฆ์ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ปราชญ์ชาวบ้าน หน่วยงานของรัฐ และองค์กร เอกชน องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการสร้างเครือข่ายมีแนวทางในการดำเนินการ 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขึ้นตระหนักถึงความสำคัญ ในการสร้างเครือข่าย 2) ขึ้นประสานหน่วยงาน/องค์กรเครือข่าย 3) ขึ้นสร้างพันธะสัญญาร่วมกัน 4) ขึ้นบริหารจัดการเครือข่าย 5) ขึ้นพัฒนาและรักษาความสัมพันธ์ องค์ประกอบที่ 3 ความร่วมมือ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก 1) การร่วมตระหนักและรับรู้ปัญหา 2) การร่วมวางแผน 3) การ ร่วมปฏิบัติตามแผน 4) การร่วมประเมินผล องค์ประกอบที่ 4 องค์ประกอบสำคัญของเครือข่าย ประกอบด้วย 1) สมาชิกของเครือข่าย 2) วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกัน 3) ผู้ประสานงาน

เครือข่าย 4) กิจกรรม 5) การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย 6) การเสริมสร้างซึ่งกันและกัน 7) ระบบความสัมพันธ์ของเครือข่าย 8) ระบบบริหารจัดการเครือข่าย และองค์ประกอบที่ 5 คุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 2) และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการพัฒนางานวิชาการมี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนงานวิชาการ 2) การจัดองค์กร 3) การปฏิบัติตามแผน 4) การประเมินผล และ 5) การปรับปรุงและพัฒนา องค์ประกอบของรูปแบบองค์ประกอบที่ 4 ด้านกระบวนการพัฒนางานวิชาการ จะเป็นไปตามหลักแนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาแบบที่ส่วนใหญ่จะต้องแสดงให้เห็นถึงกระบวนการหรือขั้นตอนดำเนินการของรูปแบบ สอดคล้องกับแนวคิดของ คีเวส (Keeves, 1988: 561-565) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบมีลักษณะเป็นแนวความคิดภาพรวมที่ใช้ในการกำหนดกระบวนการดำเนินงานในลักษณะของความสัมพันธ์ที่มีความเชื่อมโยงต่อเนื่องกัน 2) จุดมุ่งหมายของรูปแบบ มีลักษณะเป็นข้อความที่แสดงถึงสิ่งที่ต้องการจะให้เกิดผลในการดำเนินงานของรูปแบบ 3) วิธีการ/กระบวนการของรูปแบบ มีลักษณะเป็นขั้นตอนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ในรูปแบบ โดยเรียงลำดับก่อนหลังและมีความต่อเนื่องกัน 4) การประเมินผลของรูปแบบ มีลักษณะเป็นวิธีการเพื่อให้ทราบว่าการดำเนินงานของรูปแบบนั้นประสบความสำเร็จเพียงใด และองค์ประกอบย่อยของกระบวนการพัฒนางานวิชาการที่พบจากการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ ทศนี วงศ์ยืน (ม.ป.ป.: 29-37) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารหรือพัฒนางานวิชาการไว้ว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย การวางแผนการบริหาร การกำหนดยุทธศาสตร์การบริหาร การนำแผนการบริหารงานวิชาการสู่การปฏิบัติ และการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการบริหารงานวิชาการ และ สอดคล้องกับแนวคิดของ โบวี (Bovee, 1993: 5) ที่กล่าวว่า หน้าที่ของการบริหารจัดการมี 4 ประการ ได้แก่ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์กร (Organizing) 3) การนำ (Leading) 4) การควบคุม (Controlling) และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ คูนท์ซ์ และโอ คอนเนลล์ (Koontz & O'Donnell, 2001: 9) ที่กล่าวว่ากระบวนการบริหาร ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ซึ่งต่างก็แยกจากกันโดยหน้าที่และภารกิจแต่ละจะดำเนินไปเป็นกระบวนการตามลำดับและเกี่ยวข้องซึ่งกันและกันตามระบบบริหาร ได้แก่ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์กร (Organizing) 3) การจูงใจ (Motivating) และ 4) การควบคุมงาน (Controlling) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ จันทรานี สงวนนาม (2551: 34-39) ที่ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารตามขั้นตอนการบริหารงานคุณภาพ “วงจรเดมมิง” (Deming

cycle) ไว้ 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน (Plan) 2) การปฏิบัติตามแผน (Do) 3) การตรวจสอบติดตามและประเมินผล (Check) 4) การแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะที่ทำให้ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย (Act) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ คัมภีร์ สุตแท้ (2553) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก มี 2 องค์ประกอบหลัก 17 องค์ประกอบย่อย องค์ประกอบที่ 1 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก มี 11 องค์ประกอบย่อย องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก มี 6 องค์ประกอบย่อย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เพชริน สงค์ประเสริฐ (2554) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน 2) ด้านการพัฒนาทีมงานวิชาการในสถานศึกษา 3) ด้านภารกิจและขอบข่ายงานวิชาการในสถานศึกษา และ 4) ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญเชิด ชำนิศาสตร์ (2557) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี พบว่า รูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี มีกระบวนการปฏิบัติงานวิชาการ 6 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดเป้าหมาย 2) การวางแผน 3) การปฏิบัติตามแผน 4) การส่งเสริม นิเทศ กำกับ ติดตาม 5) การตรวจสอบ ประเมินผล 6) การรายงานผลการดำเนินงาน

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 รูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน หลังการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ก่อนการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนบางส่วนยังไม่ตระหนัก ให้ความสำคัญน้อย และยังไม่ดำเนินการ

อย่างเป็นรูปธรรมเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีม เพราะยังไม่มีรูปแบบการบริหารที่แน่นอน ชัดเจน เมื่อมีการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามคู่มือการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น จึงทำให้ผลการประเมินหลังการใช้รูปแบบมีค่าเฉลี่ยที่สูงขึ้นกว่าก่อนการใช้รูปแบบ และที่สำคัญรูปแบบที่พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบที่ดี มีคุณภาพ โดยมีองค์ประกอบของรูปแบบที่มีความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง มีการบูรณาการกรอบแนวคิดการวิจัย จากแนวคิด ทฤษฎี การบริหารและการทำงานเป็นทีมจากนักการศึกษาอย่างหลากหลาย และเป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์ของแนวคิดใหม่เพื่อการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ เกตเซลและคนอื่น (Getzels and Others, 1968: 30); คีเวส (Keeves, 1988: 560); ฮูเซนและโพสลีทเวท (Husen and Postlethwaite, 1994: 286) ที่กล่าวว่า รูปแบบที่ดีและมีประโยชน์ควรมีคุณลักษณะดังนี้ 1) ควรเป็นรูปแบบที่ประกอบด้วยองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง (Structural relationship) 2) รูปแบบควรจะต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องการศึกษา 3) รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างมโนทัศน์ใหม่ และสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่ ซึ่งเป็นการขยายในเรื่องที่กำลังศึกษา และ 4) รูปแบบควรนำไปสู่การทดสอบหรือการทดลองใช้ ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พุทธชาติ ศุภลักษณ์ (2558) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือระหว่างประเทศด้านอาชีวศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า หลังการนำรูปแบบไปใช้หรือหลังการพัฒนามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนการพัฒนาย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อินดา แต่งอ่อน (2553) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นการใช้แหล่งเรียนรู้และสถานประกอบการเพื่อส่งเสริมทักษะหลักตามสมรรถนะวิชาชีพผู้เรียนของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นการใช้แหล่งเรียนรู้และสถานประกอบการเพื่อส่งเสริมทักษะหลักตามสมรรถนะวิชาชีพผู้เรียนของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐมและวิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หลังการพัฒนามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนการพัฒนาย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 คุณภาพผู้เรียนตามรูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในความคิดเห็นของผู้เรียน หลังการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้สถานศึกษาโดยทีมงานผู้บริหาร ครูผู้สอน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะเน้นพัฒนาให้ผู้เรียนได้รับทั้งความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มากขึ้นกว่าก่อน ซึ่งเป็นเรื่องที่รัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนยุคใหม่ สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 4) ที่ได้กล่าวถึงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ต้องมีความครอบคลุมในด้านความสามารถ และทักษะ ตลอดจนคุณลักษณะที่จะช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณภาพบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร และสอดคล้องกับแนวคิดของ พร่อมพิไล บัวสุวรรณ (2554 : 10) ที่ได้กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถตามเป้าหมายของหลักสูตร คือเป็นคนเก่ง และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด มีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตด้วยความพอเพียง และเป็นคนดี ผู้เรียนมีทักษะทางสังคมที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสุขในการทำงานและอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุข และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อินดา แดงอ่อน (2553) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นการใช้แหล่งเรียนรู้และสถานประกอบการเพื่อส่งเสริมทักษะหลักตามสมรรถนะวิชาชีพผู้เรียนของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า ทักษะหลักตามสมรรถนะวิชาชีพของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม และวิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หลังการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนการพัฒนาอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3 ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียน ที่มีต่อรูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนสามารถบริหารงานและดำเนินงานตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้ได้ง่าย ไม่ซับซ้อน ทำงานอย่างมีความสุข และผลการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีขั้นตอนการพัฒนาที่เป็นระบบ สอดคล้องกับทฤษฎี หลักการ แนวคิดของนักการศึกษา และผ่านการตรวจสอบและการประเมินคุณภาพก่อนนำมาทดลองใช้กับสถานการณ์จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด

ของ บุญชม ศรีสะอาด (ม.ป.ป) ที่ได้กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบนั้นอาจกระทำได้ 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) สร้างหรือพัฒนารูปแบบขึ้นมาก่อน เป็นรูปแบบตามสมมติฐาน จากการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวความคิด รูปแบบที่มีผู้พัฒนาไว้แล้วในเรื่องเดียวกันหรือเรื่องอื่นๆ และผลการศึกษาหรือผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะช่วยให้สามารถกำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรต่างๆ ภายในรูปแบบ รวมทั้งลักษณะความสัมพันธ์ต่างๆ ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรนั้น ดังนั้นผู้วิจัยควรกำหนดหลักการในการพัฒนารูปแบบอย่างชัดเจน เช่น เป็นรูปแบบที่ไม่ซับซ้อน สามารถนำไปปฏิบัติได้ง่าย ตัวแปรในรูปแบบมีน้อยตัว แต่สามารถอธิบายผลได้มาก เป็นต้น 2) ทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ หลังจากได้สร้างหรือพัฒนารูปแบบในขั้นต้นแล้วจำเป็นต้องทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบดังกล่าว เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริงหรือทำการทดลองนำไปใช้ในสถานการณ์จริง ซึ่งรูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่พัฒนาขึ้นมาเมื่อผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนนำไปใช้แล้วมีความพึงพอใจ เพราะเป็นรูปแบบบริหารงานวิชาการที่ให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม การทำงานเป็นทีมจะช่วยสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในการทำงาน โดยเฉพาะงานบางอย่างไม่สามารถทำสำเร็จได้เพียงคนเดียวหรืองานเร่งด่วนที่ต้องให้สำเร็จทันเวลาที่กำหนด จะต้องอาศัยการทำงานเป็นทีม ความสำคัญของการทำงานเป็นทีมดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ สุนันทา เลาहनันท์ (2549: 64); ศินารล ศิริจันทพันธ์ (2551: 51); ชาฤณี เหมือนโพธิ์ทอง (2554: 33-34) ที่กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของการทำงานเป็นทีมไว้ว่า 1) ช่วยสร้างความสัมพันธ์ในการทำงาน สมาชิกในทีมงานจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 2) เพิ่มพูนการยอมรับนับถือระหว่างกัน เนื่องจากสมาชิกทีมงานจะต้องกำหนดและจัดสรรตำแหน่ง อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของสมาชิก 3) มนุษย์ทุกคนมีความจำกัดในเรื่องการทำงานแต่เพียงคนเดียวให้สำเร็จ การทำงานคนเดียวนั้น ย่อมเป็นการยากโดยเฉพาะในงานใหญ่ๆ หรืองานที่สลับซับซ้อน 4) งานบางอย่างต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญจากหลายฝ่าย และ 5) หน่วยงานมีความเร่งด่วนที่ต้องการระดมบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานให้สำเร็จทันเวลาตามที่กำหนด และด้านผู้เรียนที่มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนระดับมากที่สุด อาจเนื่องมาจาก ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้อย่างมีความสุข ได้รับความรู้และทักษะที่ทันสมัย ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในยุคปัจจุบัน และอนาคต ซึ่งความรู้และทักษะที่ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้ สอดคล้องกับ วิจารณ์ พานิช (2555: 19-20) ที่กล่าวว่า ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ที่คนทุกคนต้องเรียนรู้ คือ 3R x 7C 3R ได้แก่

Reading (อ่านออก), (W) Riting (เขียนได้) และ (A) Rithmetics (คิดเลขเป็น) 7C ได้แก่ Critical thinking & problem solving (ทักษะด้านการคิด อย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา) Creativity & innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม) Cross-cultural understanding (ทักษะด้านความเข้าใจต่าง วัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์) Collaboration, teamwork & leadership (ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ) Communications, information & media literacy (ทักษะด้าน การสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ) Computing & ICT literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร) Career & learning skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้) และยังสอดคล้องกับ จีรวัดณ์ โครตรสมบัติ (2556) ที่กล่าวถึงสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี 3) ความสามารถในการคิด 4) ความสามารถในการแก้ปัญหา และ 5) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

4. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวมมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการพัฒนารูปแบบดังกล่าว ได้ดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการมีความเป็นระบบตามหลักการพัฒนาแบบ โดยเริ่มจากการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนา การสร้างรูปแบบอย่างเป็นระบบ การตรวจสอบรูปแบบ และการประเมินรูปแบบ สอดคล้องกับแนวคิดของ เมียชัน และ คีตอวรี (ธนีนาฎ ญ สุนทร. 2545 : 77-78 ; อ้างอิงจาก Meason and Khedourri. 1985) ที่ได้เสนอขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบ คือ 1) รวบรวมปัญหา (Problem formulation) 2) สร้างรูปแบบ (Model construction) 3) ทดสอบรูปแบบ (Testing the model) 4) การนำรูปแบบไปใช้ (Implementation) 5) การปรับปรุงรูปแบบ (Model updating) และสอดคล้องกับแนวคิดของ สตรีกแลนด์ (Strickland, 2006) ที่ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนารูปแบบไว้ว่า ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการอย่างเป็นระบบ 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย การวิเคราะห์ (Analysis) การออกแบบ (Design) การพัฒนา (Development) การนำไปทดลองใช้ (Implement) และการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งเรียกว่า “ADDIE Model” และรูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้ผลผลิตของรูปแบบคือเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนด้วยกระบวนการเรียนรู้ซึ่งเป็นอีกวิธีหนึ่งที่นำมาใช้แล้วเกิดผลต่อผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรมและได้รับการยอมรับในวงการศึกษาอย่างกว้างขวาง สอดคล้องกับแนวคิดของ สถาพร

พฤษพิบูล (2555, 1-13) ที่กล่าวว่า ในอดีตการจัดการศึกษาเราใช้หลักสูตรประเภทที่เน้นเนื้อหาเป็นฐาน (Content Based Curriculum) ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนจึงเป็นในลักษณะการเน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้จากครูผู้สอนไปสู่ผู้เรียนเป็นหลัก (Passive Learning) ต่อมาได้ปรับเปลี่ยนหลักสูตรใหม่ ที่เรียกว่าหลักสูตรที่ยึดมาตรฐานการเรียนรู้ (Standard Based Curriculum) ซึ่งเป็นหลักสูตรที่เน้นมาตรฐานหรือผลที่เกิดจากการเรียนรู้ที่สามารถวัดได้ ด้วยตัวชี้วัดที่กำหนด การจัดการเรียนรู้จึงมีลักษณะที่เน้นทักษะกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตามศักยภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะหรืออำนวยความสะดวก และกำหนดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากสื่อ นวัตกรรมต่าง ๆ ผู้เรียนใช้การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมและสื่อ นวัตกรรม ได้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นลักษณะที่ผู้เรียนเป็นผู้กระทำ (Active Learning) ซึ่งนับว่าเป็นหลักสูตรที่มีความทันสมัยเป็นสากล สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ทัดเทียมกับนานาชาติประเทศ ผลการประเมินรูปแบบด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ จึงอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อินดา แต่งอ่อน (2553) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นการใช้แหล่งเรียนรู้และสถานประกอบการเพื่อส่งเสริมทักษะหลักตามสมรรถนะวิชาชีพ ผู้เรียนของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า ผลการตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ คัมภีร์ สุดแท้ (2553) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการประเมินความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภิชัย นุชเนื่อง (2550) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมของวิทยาลัยสารพัดช่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญ ส่งเสริม สนับสนุน และเน้นการบริหารงานวิชาการในด้านต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น

1.2 รูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผ่านการตรวจสอบ การประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ และการทดลองใช้ในสถานการณ์จริง ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรให้ความสำคัญและสนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัดนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้ไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา

1.3 วิทยาลัยสารพัดช่างน่านและสถานศึกษาอื่นในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่จะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้ไปประยุกต์ใช้ ต้องศึกษาตัวแปรหรือปัจจัยในแต่ละองค์ประกอบให้ละเอียด และปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา

1.4 รูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก และมีองค์ประกอบย่อยพร้อมทั้งตัวแปรต่างๆ ในแต่ละองค์ประกอบย่อย ซึ่งทั้งหมดมีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเมื่อนำรูปแบบไปใช้ต้องปฏิบัติให้ครบองค์ประกอบ

1.5 องค์ประกอบของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการพัฒนางานวิชาการ ซึ่งเกิดจากการบูรณาการกระบวนการพัฒนางานวิชาการหรือการบริหารแบบต่าง ๆ ในการนำรูปแบบไปใช้ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนของรูปแบบ ส่วนตัวแปรในแต่ละขั้นตอนสามารถปรับให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของสถานศึกษาแต่ละแห่งได้

1.6 การนำผลการวิจัยไปใช้ควรมีการนิเทศติดตามการดำเนินงานตามรูปแบบการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนางานด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของงานในฝ่ายอื่นๆ ด้วย เช่น ฝ่ายบริหารทรัพยากร ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ และฝ่ายพัฒนาการนักเรียน นักศึกษา เป็นต้น ของวิทยาลัยสารพัดช่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนทักษะวิชาชีพพร้อมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนากลยุทธ์หรือแนวทางการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.4 ควรมีการศึกษาวิจัยเก็บข้อมูลเชิงลึก เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา